

Delavnica »Digitalizacija«

Povzetek razprave in zapis predlogov

Datum delavnice: 6. 9. 2019

Lokacija: Galerija Simulaker, Novo mesto

Število udeležencev: 8

1. Povzetek razprave

V uvodnem delu so udeleženci kot dosedanje dobre prakse ministrstva navedli izobraževalne programe na področju ljubiteljske kulture, nekoč uveljavljen kulturni tolar, izvedbo tematskih let (npr. Trubarjevo leto), vlaganje v varovanje premične in nepremične kulturne dediščine, izvedbo razpisov kot so Bibliobus, IKT, sofinanciranje knjižničnega gradiva, podpora lokalnim projektom, Cobiss in Biblos, financiranje ESS, portal digitalne knjižnice Slovenije in Kamra.

Če bi imeli neomejeno podporo odločevalcev, bi udeleženci izvedli projekte avdioknjiga in e-knjiga za vse (razvili in nadgradili bi platformo, ki bi bila brezplačno dostopna vsem uporabnikom, še posebej pa bi bila v pomoč uporabnikom z motnjami vida, bralnimi motnjami, starejšim), uvedli bi »pisateljske poti« in jih podprli z aplikacijo, s pomočjo katere bi obiskovalci ob hoji po poteh prejeli zanimive kulturne in zgodovinske informacije povezane s potjo, podprli bi izgradnjo in obnovo knjižnic, razvoj mreže sodobnih modernih knjižnic, obnovo kulturne dediščine ter obnovo kulturnih in prireditvenih prostorov. Knjižnice bi razvijali v večfunkcijski prostor kulture in kreativnosti za vse. Tudi sicer bi premično in nepremično kulturno dediščino želeli približati mladim, skušali bi spodbuditi večji interes medijev in pridobiti bolj pozitivno poročanje o kulturnih vsebinah, prizadevali bi si za večje medresorsko povezovanje zlasti z ministrstvom za šolstvo in gospodarstvo (kulturni turizem) in za boljši prenos prakse iz lokalne na državno raven (ne samo obratno). Prizadevali bi si tudi za to, da država sofinancira tudi manjše projekte lokalnih skupnosti, za decentralizacijo državnih ustanov in služb ministrstva, uredili bi status samostojnih kulturnih ustvarjalcev, da bi jim zagotovili večjo socialno varnost (zlasti likovnih ustvarjalcev). Prizadevali bi si tudi za ureditev kulturnega trga, na primer z agencijo ki svetuje ustvarjalcem.

V osrednjem delu delavnice so udeleženci po skupinah razmišljali o naslednjih možnostih digitalizacije: uvedba digitalne platforme za razpise in poenotena razpisna metodologija, uvedba skupne digitalne platforme za dostop do informacij ali svetovanje, uporaba AI na področju kulture, zagotavljanje promocije vsebin in izvajalcev (po principu kickstarter). Podrobneje so razdelali dve ideji, in sicer:

- **Izvedbo skupne digitalne platforme:** Udeleženci so predlagali, da MK vzpostavi skupno platformo, ki bi bila namenjena tako ministrstvu za kulturo kot tudi NVO,

javnim zavodom, lokalni skupnosti in nenazadnje kasneje tudi potencialnim investitorjem. Njen namen je, da omogoča dostop do informacij in vsebin, omogočala bi informiranost o tem, kaj je kdaj dosegljivo, preko povezovanja in sodelovanja bi spodbujala inovacije, omogočala bi promocijo kulturnih ustvarjalcev in vsebin, pospeševala interdisciplinarnost in poenostavila procese.

- Druga skupina je predlagala **vzpostavitev digitalne podpore in promocije na področju kulture**. Predlagajo, da bi nastala s pomočjo vključevanja široke skupine udeležencev (IT kadri, agencije, strokovnjaki, oblikovalci kulturnega produkta, strokovnjaki s področja marketinga, fotografi, snemalci ...). Cilj bi bil doseči čim več uporabnikov in zagotoviti zadovoljne uporabnike s tem, da dobijo kvalitetne vsebine. Digitalna podpora bi omogočala večji, pogosto tudi bolj osebni dostop do uporabnikov kulturnih vsebin, razpršeno komunikacijo in drugačen pristop glede na posamezne medije. Pričakovani rezultat je večja popularizacija kulture, večja dostopnost kulture. Vloga ministrstva pri tem bi bila, da je povezovalni člen in financer tovrstne podpore pri promociji. Udeleženci so ob tem opozorili, da promocija kulturnih vsebin na digitalnih mediji in medijih na sploh zahteva specifičen kader, ki ga je težko dobiti in kulturni ustvarjalci običajno do njega nimajo dostopa.

Na koncu delavnice so udeleženci izpostavili in navedli še nekaj področij, za katera menijo, da bi jih nov NPK moral urediti, in sicer so izpostavili predlog, da bi bilo smiselno razmisliti in podpreti »specializacijo« regij za posamezna kulturna področja, ki bi jih potem bolj razvijale, poudarili so, da bi morali uslužbenci ministrstva pogosteje med ljudi na teren, ter da bi si s strani ministrstva želeli, da jim pomaga »odpreti vrata« do podjetij, da se jim lahko predstavijo in tako skušajo pridobiti finančna sredstva sami.

2. Zapis predlogov

Delavnico so sestavljale 3 aktivnosti:

- Pozitivna vloga MK v preteklosti
- Ustvarjanje zamisli za izboljšavo / ukinitev / uvedbo ukrepov
- Ustvarjanje zamisli za nove oblike sodelovanja med deležniki

Pozitivna vloga Ministrstva za kulturo v preteklosti

Navedite primere projektov/aktivnosti, ko je Ministrstvo za kulturo z ukrepi poskrbelo za dostopnost kulture širokemu krogu ljudi. Kaj je omogočilo uspešen odziv ministrstva? Povzetek razmišljanj:

- Cobiss (MIZŠ in osnovne šole)
- Biblos (redna operativa in ne podpora sitemu)
- Financiranje ESS – razširimo obzorja kulturnega v NSIS certifikat za dostopnost
- Portal digitalne knjižnice Slovenije

- Kamra
- Izobraževalni program (najbolj izrazito na področju ljubiteljske kulture)
- Nekoč kulturni tolar
- Tematska leta (Trubarjevo leto,...)
- Varovanje kulturne dediščine (premične in nepremične)
- Razpisi (IKT, Bibliobus, sofinanciranje knjižničnega gradiva, gledališki program...)
- Podpora lokalnim projektom

Ustvarjanje zamisli za izboljšavo / ukinitve / uvedbo ukrepov

Za to aktivnost so udeleženci imeli na voljo podvprašanja: Katere ukrepe bi izboljšali / uvedli / ukiniteli, če bi imeli: neomejeno podporo odločevalcev;

Povzetek razmišljanj:

- Audio knjiga in e-knjiga (KSS+ZDSSS) za vse – razvoj, platforma dostopna in brezplačna za vse uporabnike (razvoj vid, bralne motnje, starejši alternative-storitve v ustanovah)
- Mobilna aplikacija– slovenski znani avtorji, zgodovina, umetnost kot so pisateljske poti (razvoj lokalnega in nacionalnega), virtualni digitalni zemljevidi – razvoj kulturnega turizma
- Zgrajena obnovljena knjižnica (lokalno: prostor in kader), obnovljena kulturna dediščina (gradovi)
- Obnovljeni razstavnici in prireditveni prostori (knjižnice kot večfunkcijski prostor kulture in kreativnosti za vse-vključujoče) kultura v najširšem smislu
- Ureditev vse infrastrukture in opreme
- Sofinanciranje projektov na vseh ravneh (mreža sodobnih modernih knjižnic, investicije, ureditev in obnova kulturnih spomenikov, posodobitev vsebinskih pristopov do premične in nepremične kulturne dediščine, zlasti približati mladim potovanje skozi čas, spodbuditi večji interes medijev in njihovega pozitivnega poročanja, večje medresorsko povezovanje z gospodarstvom – kulturni turizem, boljši prenos praks iz lokalnega na državno raven, sofinanciranje tudi najmanjših projektov lokalnih skupnosti).
- Decentralizacija državnih ustanov, služb ministrstva
- Ureditev statusa samostojnih kulturnih ustvarjalcev, večja socialna varnost predvsem likovnih ustvarjalcev
- Razpršenost in večja dostopnost kulturnih dobrin
- Več-namembnost kulturnih prostorov
- Poenotenje in poenostavljen dostop do kulturnih platform

Ustvarjanje zamisli za nove oblike sodelovanja med deležniki

Za to aktivnost so udeleženci imeli na voljo podvprašanja: Kaj pridobijo javni zavodi s sodelovanjem z NVO, samozaposlenimi in zasebnim sektorjem? Kaj pridobijo NVO s sodelovanjem z javnimi zavodi, samozaposlenimi in zasebnim sektorjem? Kaj pridobijo samozaposleni s sodelovanjem z javnimi zavodi, NVO in zasebnim sektorjem? Kaj pridobi zasebni sektor s sodelovanjem z javnimi zavodi, NVO in samozaposlenimi?

Katere nove oblike sodelovanja lahko ustvarite? Vsaka skupina navede 5 novih oblik. Katere so stične točke za sodelovanje med javnimi zavodi, NVO, samozaposlenimi in zasebnim sektorjem? Potem si izbere eno in jo podrobneje vizualizira: Kdo je vključen v ukrep? Kakšen je cilj ukrepa? Kako bomo vedeli, da smo uspešno uresničili ukrep? Kakšna je vloga MK? Kaj je drugače pri tem ukrepu? Na kakšen način poteka izvedba ukrepa (nariši proces)? Kako poteka sodelovanje? Kaj lahko gre narobe?

Povzetek razmišljanj:

NVO kot povezovalac med inštitucijami, organizacijami, sektorjem in resorjem:

- Celostna podpora pri administraciji, informiranju, povezovanju med seboj
- NVO je iniciator inovacij, novih vsebin, metodologij, dobrih praks (kot nadgradnja obstoječim vsebinam), kickstarter režim
- EMA razpisi MK še niso digitalna platforma, poenotena razpisna metodologija, ki je digitalna krovna
- Nova vloga NVO v smeri enakovrednih odnosov NVO javno/zasebno, dostopnost (mladi, starejši, invalidi), promocija, kreativnost

Prednosti:

- Večja dostopnost mlajšim generacijam
- Primarni vir se ohrani (arhivsko gradivo)
- Zaščita pred uničenjem
- Manj prostora za hrambo
- Hitrejši enostavnejši dostop (24-7)
- Povezovanje med ustanovami
- Priložnost za brezplačno samopromocijo zavodov, prepoznavnost

Slabosti:

- Digitalno – veliki stroški (draga oprema, usposobljenost, kader)
- Problem avtorskih pravic
- Virusi, elektronski mrk
- Poplava informacij, selekcija
- Zmanjševanje zaposlenih s strani financerja

Zanimivosti:

- Nudi veliko izzivov s področja kreativnosti (oblikovanje spletnih strani, kako pritegniti uporabnika ...)
- Kako doseči prepoznavnost in hkrati strokovnost

Skupna digitalna platforma/registri, info, svetovanje:

- Dostopnost, dosegljivost, manj stroškov, preglednost informacij na prvem mestu
- Razpisna platforma brez dodatne administracije
- Digitalizacija kot nov umetniški izraz; promocija

Kdo je vključen: MK, resorji, NVO, javni zavodi, lokalna skupnost, banke

Cilji ukrepa: dostopnost do infrastrukture in vsebin, preglednost, dosegljivost, inovacije (AI, digitalno vizualni prikaz), promocija, interdisciplinarnost, poenostavitev procesov

Uspešnost: število uporabnikov, feedback kvalitete, medijska opaženost, deležniki imajo korist (nagrade), nove ideje-nadgradnja, dobri odzivi različnih tipov uporabnikov, splošni interes za razvoj/trajnost

Drugačnost: povezovanje, dostopnost informacij, programska uporaba

Vloga MK: vsaj finančna podpora

Ovire: nezainteresiranost, slabe izkušnje, ni odziva MK

Vzpostavitev digitalne podpore in promocije na področju kulture:

- Enovita baza z razdelanimi področji
- Poenoten in za uporabnike prijazen dostop
- Novi pristopi, nove zgodbe kulturnega turizma
- Hitra dostopnost, informiranost ...
- Hitro povezovanje področij, mreženje
- Dopolnjevanje različnih virov
- Nove možnosti in oblike promocije, popularizacija
- Vse dostopno zdaj in takoj
- Široko vključenost (npr. IT kadri, agencije, strokovnjaki, oblikovalci kulturnega produkta)
- Strokovnjaki iz marketinga, fotografiji, snemalci

Kdo je vključen: vse kulturne inštitucije in turistična panoga

Cilji ukrepa: da doseže več uporabnikov, zadovoljni uporabniki, kvalitetne vsebine

Uspešnost: velik obisk, velika uporaba, pozitivni komentarji, večja baza uporabnikov

Drugačnost: večji, pogosto tudi bolj oseben dostop, razpršenost, drugačen pristop (socialna omrežja), kot dopolnitev klasičnega - kombinacije

Prispevek: večja popularizacija kulture, večja dostopnost, široka vključenost

Vloga MK: povezovalen člen in financer

Ovire: premalo strokovno usposobljen kader, kako doseči prepoznavnost v poplavi ponudbe